

Uppdatering

Manuskripten till de 300 första häftena i posthistorisk skriftserie har skrivits under åren 1988 -1995, d v s under en mycket händelserik period i postens historia. Under mellantiden har ganska avsevärda förändringar inträffat, även för de fasta postanstalterna. Jag har därför funnit det angeläget att komplettera häftena med uppgift om de fasta postanstalter, som på något sätt fått status förändrat sedan jag arbetade med manuskripten om dem. Det rör sig i några fall om genomförda indragningar men i de flesta fall om övergång till entreprenad enligt de planer som omfattades av projekt "Nät 92". Oftast är det fråga om "Post-i-butik" med dess variationer, t ex i bibliotek, i livsmedelsaffär, i bensinmack osv.

I några skrifter har jag inarbetat sådana ändringar under respektive ortsavsnitt i förlagorna men ibland har det visat sig vara lämpligare att ange ändringarna samlade i en särskild sammanställning, som denna nedan. I samtliga fall har den nya serviceformen blivit kallad "Post-i-butik", om än något oegentligt. Det är emellertid den vedertagna gemensamma benämningen för den nya serviceformen.

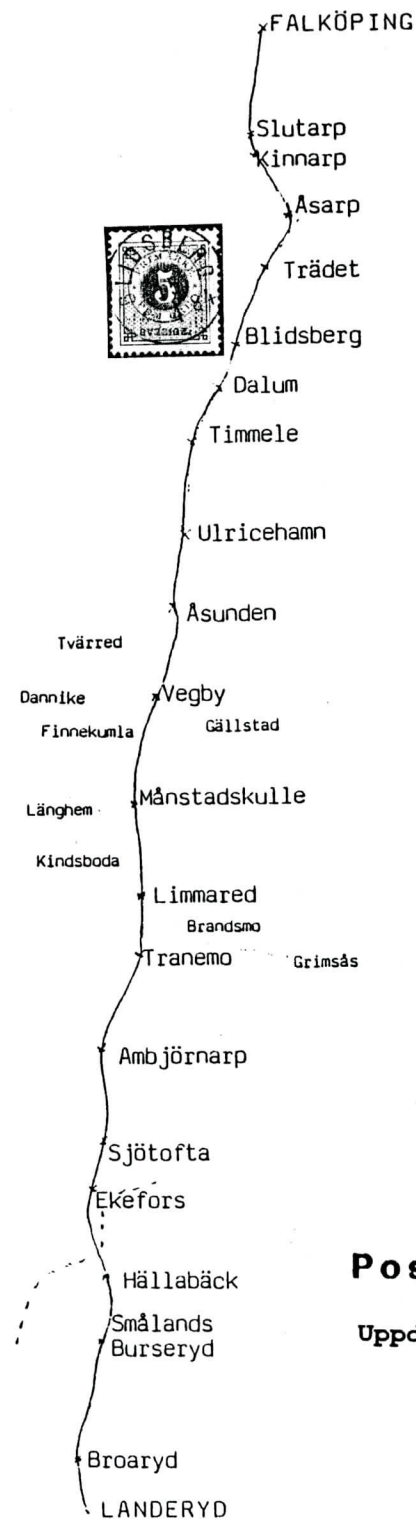
Ort
Blidsberg
Burseryd
Dalum
Gällstad
Långhem
Timmele

Entreprenör
LR Mattor och Armatur
Burseryds Lantmän Ek Fören
Sandbergs Livs
Gällstadskiosken
Entreprenad från 96-04-01
Jalles Friskvård

Häftena i den posthistoriska skriftserien tillverkas med hjälp av en ordbehandlare, en ljuslåda för montering och en kopiator, allt av enklaste slag. Det är fråga om ett rent hantverk och defekter kan förekomma. Jag hoppas Du har överseende därmed och att Du accepterar att det framforskade innehållet är viktigare än häftets utförande.

Erik Lindgren

Förlagan tillverkad år 1990

Om posten vid Västra Centralbanan

Erik Lindgren

Posthistorisk skriftserie 118

Uppdaterad 1996

Posten vid Västra Centralbanan

Arbetet med att bygga järnvägen mellan Falköping och Landeryd hade på sommaren 1905 kommit långt och det var dags att definitivt bestämma stationsnamnen. Järnvägsstyrelsen anmälde den 26 augusti 1905 att man vid granskning av de föreslagna namnen funnit "att namnen Burseryd och Månstad lätteligen kunde leda till förväxling med redan befintliga hållplatserna Börseryd och Måstad". Därför hade man föreslagit utbyte mot namnen Smålands Burseryd och Månstadskulle. I senare skriftväxling framkom också att det ursprungligen föreslagna namnet Stegahult på stationen nära gränsen mellan Västergötland och Småland skulle bytas mot namnet Ekefors. Regeringen godkände namnförslagen och ändringarna.

Postal omorganisation i anslutning till järnvägens tillkomst krävde omfattande skriftväxling mellan flera postkontor och två postinspektioner samt poststyrelsen. En del av denna skriftväxling ligger till grund för den sammanfattning som görs i det följande.

Postmästare Axel Hallberg i Borås föreslog i ett brev till postinspektionen i Göteborg den 18 december 1905 att lantpoststationerna Månstad, Ambjörnarp och Sjötofta skulle dras in, men att poststationen i Finnekumla skulle bibehållas. Vidare önskade han att postföringen på ringlinjen Långhem-Månstad-Finnekuumla-Långhem skulle dras in och att en åkande post i stället skulle inrättas på en linje mellan Finnekumla och Långhem. Han föreslog också indragning av postlinjen Tranemo-Ambjörnarp-Sjötofta.

I vad gällde Ulricehamns förvaltningsområde föreslog postmästare Johan Edvin Ljungberg den 17 februari 1906 indragning av poststationen i Kringleslätt, vilken ansågs

kunna ersättas av den blivande järnvägspoststationen med namnet Åsunden. Han ansåg att poststationen i Gällstad skulle få bibehållas trots närheten till den blivande stationen i Vegby. Motiveringen till detta avsteg från praxis var att "trakten närmast Gällstads kyrka är en tätt befolkad bygd, varförutan nära kyrkan dels är boende kyrkoherden i Gällstads pastorat med kontraktsexpedition, dels också där finns inrättat avdelningskontor av Borås enskilda bank, utmärkande att Gällstad är en viktig punkt för ortens rörelse och affärsliv, vilket icke torde komma att förminska genom järnvägens tillkomst".

Förändringar i postföringen föreslogs av Ljungberg på så sätt att linjerna Ulricehamn-Gällstad och Gällstad-Gölingstorp skulle dras in, liksom lantbrevbäringen på linjerna Gällstad-Sämb och Dalstorp-Stålaröd. I stället skulle postföring inrättas med häst och vagn, på en linje Månstadskulle-Dalstorp-Gölingstorp samt på en linje Vegby-Sämb-Gällstad med daglig postgång.

Postinspektionen bad kronofogden i Kind uttala sig över förslagen från postmästarna i Borås och Ulricehamn. Detta gjorde han i ett brev den 26 februari 1906. Han var tämligen överens med dem, men han vände sig mot förslaget att anordna åkande post mellan Finnekumla och Långhem, då underlaget var alltför ringa.

I stort sett fanns inga skiljaktiga meningar och i vad gällde den del av järnvägen som låg inom Västergötland kunde postinspektionen i Göteborg avge sitt yttrande till poststyrelsen den 12 mars 1906. Där föreslogs indragning av lantpoststationerna Ambjörnarp, Kringleslätt, Månstad och Sjötofta samt inrättande av förenade poststationer i stationshusen i Ekefors, Sjötofta, Ambjörnarp, Månstadskulle, Vegby, Åsunden och Slutarp. Årsarvoden till stationsföreståndarna för deras bestyr med posten föreslogs bli 240 kronor till dem i Ekefors, Slutarp och Åsunden, 300 kronor i Vegby samt 360 kronor i Ambjörnarp, Sjötofta och Månstadskulle.

De officiellt avgivna förslagen till omorganisation blev snart nog kända av berörda korrespondenter. Inte oväntat blev det en och annan reaktion, som t ex ett långt brev från företrädare för Torsbo Triåfabrik, Borås enskilda banks avdelningskontor i Gällstad samt Torsbo gård och

Bystads gård, daterat den 2 april 1906. Petitionerarna, som alla hade bostad inom Gällstads socken, vände sig mot förslaget att "förändra den sedan lång tid befintliga landsvägsposten från Gällstads poststation över Dalstorp till Gölingstorp sålunda, att landsvägspost i stället skulle gå från Månstadskulle över Hulared-Dalstorp-Gölingstorp, varigenom den gamla linjen Gällstad-Dalstorp helt och hållet skulle indragas".

Poststationsföreståndarna i Gölingstorp och Dalstorp förordade i ett samtidigt yttrande att bibehålla den direkta postförbindelsen mellan Gölingstorp-Dalstorp och Gällstad. De menade att det var "fördelaktigare för Dalstorps pastorats socknar att stå i direkt postförbindelse med såväl Torsbo Triåfabrik som Gällstad med dess bank och Vegby station". De tillade att Månstad var "alldeles olämplig som utgångspunkt för en postlinje, då vägen dit, förutom att den är minst 2,5 kilometer längre än till Gällstad, är synnerligen backig och obekvämt samt vintertiden ej hålles så ständigt öppen och farbar som stora landsvägen till Gällstad".

Postmästare Ljungberg i Ulricehamn skickade framställningen vidare till postinspektionen i Göteborg och medgav att "skäl hava förekommit, som tala för lämpligheten att frånträda det förut avgivna förslaget". Postinspektör Otto Schütz anslöt sig till Ljungbergs nya förslag och hemställde i ett brev till poststyrelsen den 6 augusti 1906 att en åkande post skulle "anordnas å en omkring 21 kilometer lång linje Vegby blivande post- och järnvägsstation - Gällstads poststation - Dalstorps poststation - Gölingstorps poststation sex gånger i var vecka, fram och åter". Med torparen Klaes R Svedberg i Gällstad tecknades ett kontrakt om denna postföring. Hans ersättning blev inledningsvis kr 4:40 för varje tur "med skyldighet att under varje resa från Gölingstorp besöka länsmansbostället Sämb, Bossgården". Entreprenörerna av postföring på linjerna Ulricehamn-Gällstad och Gällstad-Gölingstorp samt lantbrevbäraren på linjen Gällstad-Sämb blev i detta sammanhang uppsagda genom att omorganisationen bland annat innebar indragning av dessa postlinjer. En klausul i deras kontrakt befriade postverket från uppsägningstid när det var fråga om järnvägsanläggning vid eller i närheten av landsvägspostlinjerna.

Det var inte bara de nämnda korrespondenterna i Gällstad som fick gehör för sina synpunkter när postens förslag till omorganisation var klart. Greve Claes Sparre i Finnekumla önskade i strid med kronofogdens ursprungliga åsikt bibehålla direkt postgång mellan Långhem och Finnekumla med motiveringen "att alla hemman inom Finnekumla socken, med undantag av Fåstered, äro belägna dels i närheten av Finnekumla poststation och dels utmed allmänna vägen söder ut till Långhems sockens gräns, ävensom att flera lösväskor befordras med posten å sträckan Långhem-Finnekumla".

Postinspektör Otto Schütz fann skälen starka nog och fick ett anbud från postföraren på ringlinjen Långhem-Månstad-Finnekumla-Långhem, Wilhelm Johansson i Stommen, om postföring mellan Långhem och Finnekumla sex gånger i veckan mot så låg ersättning som kr 1:75 per tur fram och åter.

I Månstad uppstod en något underlig situation genom att poststationsföreståndaren och folkskolläraren Johan Hugo Lönnerblad blev uppsagd med tre månaders varsel på sådant sätt att det uppstod ett vakuum i tiden mellan uppsägningens ikraftträdande och järnvägens färdigställande. Han ville inte efter kontraktets giltighetstid förestå stationen mot den dittills gällande ersättningen men inte heller avslöja sina ersättningsanspråk. Postinspektör Otto Schütz skrev den 15 oktober 1906 till poststyrelsen, att Lönnerblad hade "i övrigt uttryckt sig i sin skrivelse på sådant sätt, att jag ansett mig icke böra fortsätta underhandlingen med honom". I stället hade han genom kronolänsmannen fått förslaget att fanjunkaren E G Lénberg skulle förestå poststationen i Månstad under mellanperioden mot 80 kronor i ersättning för december månad "samt 40 kronor för varje följande månad, som poststationen kunde komma att vara i verksamhet". Poststyrelsen biföll postinspektörens hemställan att lösa problemet på detta sätt. Lénberg kom till följd av den snabbhet som järnvägsbygget avslutades att vara ordinarie poststationsföreståndare i Månstad under den extremt korta tiden av 9 dagar, nämligen den 12-20 december 1906.

Frågan om en poststation i Västra Centralbanans järnvägsstation Gudarp i Tranemo fördes också på tal i det efter hand allt mer omfattande organisationsärendet. I

skriften "Posten vid järnvägen Limmared-Holsljunga" har detta delärende redovisats. En poststation med namnet Östra Tranemo inrättades i Gudarp den 1 mars 1907.

Postinspektionen i Östra distriktet redovisade sina synpunkter på omorganisationen i ett brev till poststyrelsen den 5 juni 1906. Adolf Malmgren som hade gästspelat såsom postinspektör i Göteborg, var nu chef för östra järnvägspostinspektionen. Hans utredning resulterade i förslag om att förenade post- och järnvägsstationer skulle inrättas med namnen Hällabäck, Smålands Burseryd och Broaryd samt att de dittillsvarande lantpoststationerna i Burseryd och Södra Hestra skulle dras in. Ärendet redovisas i boken "Kommunikation i Västbo". Det förorsakade bland annat uppsägning av två poststationsföreståndare och en lantbrevbärare.

Trafikchefen J Jönsson vid Halmstad-Nässjö Järnvägar informerade poststyrelsen i ett brev den 18 december 1906 att linjen Falköping/Ranten - Landeryd skulle öppnas för trafik fredagen den 21 december och bifogade gällande tidtabell. Därmed var ett omfattande organisationsärende lyckligen avslutat.

I det följande görs en sammanfattning av de berörda poststationerna, både före och efter järnvägens tillkomst. Jag har funnit anledning att i detta sammanhang även skildra de på något avstånd västerut belägna poststationerna inom Kinds härad, nämligen Tvärred och Dannike samt de vid järnvägen Borås-Alvesta belägna poststationerna Långhem, Kindsboda, Brandsmo och Grimsås. I vad gäller de norr om häradsgränsen belägna poststationerna, Lena, Dalum, Blidsberg, Trädet, Åsarp, Kinnarp och Slutarp samt de inom Småland belägna stationerna, begränsar jag sammanfattningen till att i stort sett bara ange föreståndarnas namn under den tid poststationerna varit förenade med järnvägen.

Några av de nordligaste poststationerna utmed Västra Centralbanan var redan 32 år gamla när det blev ny regi. De då ännu tjänstgörande stationsföreståndarna hade i flera fall lång erfarenhet av postarbete. Det var den 15 november 1874 som förenade post- och järnvägsstationer hade inrättats i Trädet, Blidsberg, Dalum och Lena.

FÖRENADE POSTSTATIONER I SKARABORGS LÄN

Mer än tre decennier före Västra Centralbanans tillkomst hade järnvägen Ulricehamn-Vartofta blivit slutbesiktigad den 4 december 1874. Elva dagar senare öppnades helt logiskt förenade post- och järnvägsstationer i Lena, Dalum, Blidsberg och Trädet, stationer som sedermera kom att ingå i Västra Centralbanan. I det följande kommer med något undantag dessa poststationers utveckling att behandlas endast för tiden från och med den 21 december 1906 då trafiken började på Västra Centralbanan i sin helhet. Järnvägen Ulricehamn-Vartofta var smalspårig (891 mm) men byggdes om till normalspår, varvid sträckan Åsarp-Vartofta uppgick i Tidaholms järnväg. Vartofta låg vid järnvägen Falköping-Jönköping, som var en del av södra stambanan intill dess sträckan mellan Nässjö och Mjölby fullbordades i november 1874.

Det var vissa svårigheter i inledningskedet med postbefordran på järnvägen emellan Ulricehamn och Vartofta på grund av problem för tågen att hålla tidtabellerna och det blev upprepade inställelser av tåg. Snöhinder orsakade t ex att inga tåg kunde expedieras den 17, 21, 24 och 25 december 1874. Det var också problem med utrymme för den resande postpersonalen, varigenom sortering under tågets gång försvårades. I sin sammanfattning till poststyrelsen den 2 mars 1875 över problemen anförde postinspektör A Boström i Göteborg bland annat att "bantågens å Ulricehamn-Vartofta järnväg försenande varit förorsakad av fördröjd ankomst till Vartofta av de postförande bantåg å stambanan, med vilka förstnämnde tåg stå i förbindelse". Det ansågs viktigare att utnyttja tågets kapacitet och låta det invänta tåget på stambanan än att anordna landsvägspostföring vid sådana försenings-tillfällen.

Slutarp

Poststationen i Slutarp kunde ifrågasättas redan vid starten för Västra Centralbanan med tanke på närheten till den sent beslutade stationen vid Hassla, som fick namnet Kinnarp. Därom berättas i det närmast följande avsnittet.

Efter Bror Åberg, som tillträdde i mars 1917, ansvarade följande järnvägsanställda för postgöromålen i Slutarp till poststationens indragning den 31 januari 1972, då hushållen överfördes till Kinnarps poststationsområde: Bror Carl F Berg (1922-1923), Carl Lindqvist (1923-1925), Timar Verner M Handberg (1925-1932), Gustav Erhard Rydén (1932-1933), Johan Edvard Holmén (1933-1934), Håke Evald Svensson (1934-1937), Sven Herman Andersson (1937-1941), Artur Gunnar Melander Andersson (1941-1942), Johan Sigfrid Hjertstrand (1942-1946), Nils Yngve Andersson (1946-1951), Tage Evert Claesson (1951-1953), Stig Henrik Sigvard Pettersson (1953-1963) samt Ingrid Cecilia Pettersson (1963-1972). Ingrid Pettersson tog över ansvaret för poststationen med namnet Kinnarp vid den omorganisation som genomfördes vid nedläggningen av stationen i Slutarp.

Kinnarp

Vid planeringen av nya förenade poststationer under arbetet med omorganisationen inför Västra Centralbanans tillkomst fördes inte någon poststation med namnet Kinnarp på tal. Däremot förekom mellan postens representanter och kronolänsmannen i Vartofta härad skriftväxling angående eventuell lantbrevbäring från en post- och järnvägsstation i Slutarp i samband med indragning av poststationen med namnet Kinneved. Den 21 februari 1906 skrev emellertid Västra Centralbanans verkställande direktör A Åkerhielm till postinspektionen i Göteborg att man hos regeringen begärt att få anlägga en station också vid Hassla. Länsman C Reinholds meddelade i ett brev den 22 november att den ifrågasatta lantbrevbäringen var

överflödig, om den begärda järnvägsstationen förenades med en poststation. Så blev också fallet och stationens namn blev Kinnarp. Poststationen i Kinneved, som hade inrättats i Hassla den 1 januari 1875 med kronolänsmannen A Borg som föreståndare, drogs in, liksom gångposten mellan Vartofta och Kinneved.

Till föreståndare för den förenade poststationen med namnet Kinnarp utsågs Carl Victor Sjöstrand, som hade svarat för den östgötska stationen Tannefors under några år. Efter honom svarade platsvakten Ida Maria T Johansson för postgöromålen (1925-1939) och Valborg Astrid Margareta Johansson (1939-1972). Poststationen skildes från samarbetet med järnvägen den 1 februari 1972 och döptes samtidigt om till Falköping 3, varvid Slutarps postkunder anslöts till den nya större stationen. Ingrid Pettersson tog hand om posten i nya lokaler, som hyrdes av Kinnarps Kontorsmöbler. Hon skötte arbetet med den äran och efter att ha börjat sin postbana 1946 gjorde hon sin sista arbetsdag i Kinnarp/Slutarp på hösten 1989. Postkontoret fick åter heta Kinnarp från den 1 oktober 1990.

Åsarp

Under den tid post och järnväg i Åsarp var förenade i Västra Centralbanans regi, ansvarade följande järnvägsmän för samhällets postservice: Carl Axel Fredrik Belfrage (1906-1924; hade varit poststationsföreståndare i Trädet 1893-1906), Carl Oldvig Stork (1924-1931), Teofilus Severinus Carlström (1931-1934), Oskar Napoleon Flodin (1934-1944), Gustaf David Esaias Sköld (1944-1945), Sven Rudolf Simeon Ekblom (1945-1951), Ernst Vilhelm Nilsson (1951-1956) och Olof Vilhelm Karlsson (1956-1960). Befattningen hölls vakant under tiden 1 juni 1960 - 30 september 1970, varefter postverket tog hand om de egna göromålen utan järnvägens medverkan.

FÖRENADE POSTSTATIONER INOM ÄLVSBERGS LÄN NORR OM KINDS HÄRAD

Trädet

Ansvarig för den förenade poststationen i Trädet blev med Västra Centralbanans öppnande för allmän trafik den 21 december 1906 Johan Ferdinand Nelander. Han hade varit föreståndare för poststationen i Åsarp sedan den 1 september 1893 och blev nu Trädet trogen till uppnådd pension den 1 maj 1930. Därefter ansvarade följande järnvägsmän för postsysslan i Trädet: Tore Fredrik Wibling (1930-1932), Carl Fredrik Lindgren (1932-1935), Ragnar Arvid Sjölander (1935-1937), Anders Gustaf Pettersson (1937-1942), Ernst Vilhelm Sjöstrand (1942-1948), Stig Henrik Sigvard Petersson (1948-1951) och Tage Evert Claeson (1951-1961). Under en vakansperiod fram till 1962 års slut var Evert A L Persson tillförordnad, varefter Lars Gunnar Ellström tog vid. Han fick uppleva att poststationens namn ändrades till Blidsberg 3 den 23 maj 1971 och var även med om poststationens indragning med maj månads utgång 1973. Ersättningen blev då ett s k postställe, vilket med ny terminologi från och med 1986 benämndes "litet postkontor".

Försök gjordes genom kommunstyrelsens hänvändelse till regeringen 1987 att få ha ortsadressen Trädet i stället för Blidsberg, men kommunikationsdepartementet gick inte med på detta. Den 1 december 1990 drogs postkontoret in, men från den 1 oktober 1991 blev Trädet postortsadress.

Blidsberg

August Kjellin var stins i Blidsberg sedan oktober 1897 och fortsatte sitt arbete vid övergången till Västra Centralbanan. Han följdes i juni 1918 av Karl Adolf Ahlén, som tidigare varit föreståndare för stationerna i Hallabäck och Slutarp. Ahlén fick förflyttning till Rydöbruk i december 1932. Efter honom ansvarade följande järnvägsmän för posten i Blidsberg fram till skilsmässan från järnvägen den 23 maj 1971:

Erik Vilhelm Ekholmer (1932-1937), Idolf Johansson (1937-

1951), Frans Henrik Brolin (1951-1956), Erik Thure Pettersson (1957-1961) och Ingemar Schönberg (1961-1971). Befattningen som föreståndare hölls vakant efter skilsmässan, då tilläggsiffra 1 lades till namnet Blidsberg. Den 1 september 1971 statushöjdes poststationen till en postexpedition och man fick nya, moderna lokaler.

Blidsbergs Hembygdsförening står som utgivare av en charmerande bok med titeln "Min barndoms Blidsberg på 1800-talet", skriven av Joakim Lindén.

Under perioden 1 september 1966 - 31 oktober 1968 fanns ett postombud i Kärråkra som komplement till lantbrevbäringen efter indragning av poststationen i Kärråkra. Den datumstämpel som användes vid postombudet hade gravyren BLIDSBERG POB 2.

ULRICEHAMN—VARTOFTA

Jernvägs Aktie-Bolag.

*Postexpeditionen i Södra distriktet
Dalum*

*För härmed äran meddelas, att för o. nr. 1 till sistnämnda Augusti Kammar lög u. l. är följande föreslagna
Turer:*

Stran	Ulricehamn	Kl. 7.45 fm
"	Lena	" 8.10 "
"	Dalum	" 8.28 "
"	Blidsberg	" 8.44 "
"	Trädet	" 9.10 "
"	Åsarps	" 9.28 "
Auk: Lön	Vartofta	" 9.55 "

*Ulricehamn den 20/7 1881.
J. C. Fagerström*

Länge efter öppnandet av trafiken på den smalspåriga järnvägen Ulricehamn-Vartofta fick posten handskrivna tidtabellsuppgifter.

Om försöket att få en poststation i Humla berättas i boken "HUMLEGUBBAR" i en uppsats med rubriken "Humla fick Blidsberg i stämpeln".

Dalum

Klaes Emil Kindlund blev ansvarig för postsysslan i Dalums järnvägsstation till och med september 1921, då han avlöstes av Bengt Alfred Sjöstrand, som varit föreståndare för den förenade poststationen i Sennan 1903-1906 och i Ambjörnarp 1906-1921. Efter honom ansvarade följande järnvägsanställda för postgöromålen: Oskar N Flodin (1930-1934), Gustaf Johansson (1934-1941), Per Algot Andersson (1941-1945), Karl Martin H Sjöstrand (1945-1952), Bror Alfred Fagerström (1952-1953), G A Johansson (1953-1956), G F E Brinkell (1956-1963) och Knut Karlsson (1964-1971). Poststationen skildes från järnvägen den 23 maj 1971 och döptes i detta sammanhang om till Blidsberg 2. Kunderna märkte inte så mycket av skilsmässan, för poststationen blev kvar i stationshuset. Den omorganisation som genomfördes, innebar koncentration av postdistributionen för Dalum och Trädet till Blidsberg. Den 1 oktober 1991 återinfördes postadress Dalum.

Lena

En förenad post- och järnvägsstation inrättades i Lena vid järnvägen Ulricehamn-Vartofta den 15 november 1874. I Västra Centralbanans regi fick Johan Alfred Pettersson, som varit föreståndare i Blidsberg 1877-1879 och i Lena sedan den 1 april 1879, fortsatt förtroende och avgick, 70 år gammal, år 1921. Han hade hunnit uppleva att poststationens namn ändrades till Timmele den 1 maj 1917. Ännu en namnändring gjordes, nämligen den 1 maj 1973 till Ulricehamn 2, nu ej längre förenad med järnvägen.

Efter Pettersson ansvarade följande järnvägsanställda för posten i Timmele före namnändringen 1973: G F Skoglund (1921-1925), Nils W Ståhl (1925-1928), Johan Alfred Norén (1928-1931), Ragnar Arvid Sjölander (1931-1935), Hugo N Hultén (1934-1941), Sven Herman Andersson (1941-1946) och Johan Sigfrid Hjertstrand (1946-1973). Postadressen Timmele återinfördes den 1 oktober 1990.

POSTSTATIONER INOM KINDS HÄRAD

Åsunden

Det var den gamla lantpoststationen i Marbäck som fick stryka på foten, när en förenad post- och järnvägsstation med namnet Åsunden inrättades i Västra Centralbanan den 21 december 1906. Den hade under mellanperioden 1889-1906 hetat Kringleslätt. Dess historia har sitt särskilda intresse, inte minst för hembygdssamlare och filatelister.

I Marbäck inrättades en poststation den 1 januari 1875 med handlanden Josef Johansson som föreståndare. Han fick 150 kronor i årsarvode.

Vid förberedelserna för att inrätta lantbrevbäring kom postens och landskansliets representanter preliminärt överens om att poststationen i Grönahög skulle dras in. Ledamoten av riksdagens andra kammare S F Norén i Solberga kände sig då föranlåten att kämpa för sin hemsöcken och skrev den 7 april 1878 ett brev till poststyrelsen med följande inledning:

"Enär till min kännedom kommit det Kungl. Styrelsen vidtagit förberedande åtgärder för indragandet av Grönahögs poststation och ersätta densamma genom lantbrevbäring; så får jag såsom boende inom den församling, varest nämnde station är förlagd, på grund av följande skäl, härmed ödmjukligen anhålla det denna station måtte fortfarande få bibehållas."

Efter redovisning av sina skäl fortsatte Norén med följande något överraskande text:

"Däremot skulle en besparing för postverket kunna uppstå genom indragande av Marbäcks poststation, som till Ulricehamn räknar blott $\frac{1}{2}$ mil och har postföring mitt igenom församlingen, vadan stationen därstädes bleve fullkomligt obehövlig, om postföringen åt Grönahög och Mohärad, i stället för från Marbäck utginge från Säm, där ock länsmanen bor".

Efter samråd med landskansliet gav poststyrelsen Norén rätt. Poststationen i Grönahög räddades från indragning men den i Marbäck upphörde med mars månads utgång 1879. Beslutet om att så skulle ske nådde de berörda före dess verkställande och föranledde en protestskrivelse, daterad den 13 februari 1879 och undertecknad av många Marbäcksbör. De framhöll bland annat att bland dem som drabbades genom att mista poststationen var många yrken representerade, "nämligen handel, brännvinstillverkning, bläckslageri, garveri, kardmakeri och tegelbruk mm, så måste till följd härav ej obetydlig korrespondens uppstå".

Poststyrelsen var inte lyhörd för önskemålen och handlanden Johansson blev uppsagd från sin befattning som poststationsföreståndare i Marbäck. Han miste därmed sitt "extraknäck" på 150 kronor om året, när poststationen drogs in den 31 mars 1879. Men det blev genast problem på grund av att socknens ansvariga vägrade att anställa ett kommunombud, d v s en person som skulle vara förmedlande länk mellan lantbrevbäraren och de hushåll som denne inte kom i direkt kontakt med.

I ett brev den 31 mars 1879, d v s på poststationens sista dag, skrev kronfogde Torbiörnsson i Ulricehamn bl a följande till poststyrelsen:

"Vad Marbäcks poststation beträffar får jag, ehuru yttrande i denna del av Kungl. Poststyrelsen icke blivit infordrat, värdsamt anföra, att svårigheter komma att möta för expedierande av såväl tjänste- som annan post till Marbäcks socken och därifrån, om poststationen indrages, emedan socknen icke anser sig böra göra något, vare sig att hålla lösväska eller ombesörja att någon person anställes för postens emottagande och utlämnande". Envisheten förorsakade kanske mest besvär för sockenborna själva och i januari 1880 kröp man till korset och bad att få en brevlåda för avgående post uppsatt vid Marbäcks skolhus.

Detta gick poststyrelsen med på, men däremot avslog man en begäran ett år senare från förre poststationsföreståndaren Josef Johansson att få brevlådan flyttad till hans handelsbutik. Som framgick av ett yttrande av postmästare Virgin i Ulricehamn den 26 april 1881 var Johansson ute i ogjort väder, så att säga:

"Den plats i skolhuset i Marbäck, där nu brevlådan är placerad, är ovillkorligen den mest lämpliga, emedan skolhuset ligger vid landsvägen och J Johanssons gård befinnes ett stycke därifrån. Johansson säger i sin ansökan att det är skjutsombyte vid hans gård; detta är icke med sanningen överensstämmande, utom då Johansson ibland skjutsar posten för den som åtagit sig postskjutsen, då sker skjutsombytet hos honom".

Efter hand som tiden gick blev det allt klarare att marbäcksborna behövde ett kommunombud. Den 4 februari 1887 skrev postmästare Andreas Brodin i Ulricehamn ett brev till poststyrelsen med följande kortfattade innehåll:

"Under loppet av sistlidne januari månad har till Marbäckskyrka och kommunstyrelse åtta stycken brev och korsbandsförsändelser ankommit, men ingen av de Marbäckskyrkans församlingsbor, som här avhämta post, kan förmås att nämnde försändelser fortskaffa".

Vid denna tidpunkt förelåg sedan mer än ett halvt år en framställning från Marbäckskyrkans församling om att få poststationen åter. I denna hade man bland annat framhållit, att tjänstepost inte kom "Marbäckskyrka tillhanda annat än genom enskilda personers ädelmodiga tjänstaktighet". Man menade också att "Marbäckskyrka äger en ouppfylld fordran gentemot Kungl. Generalpoststyrelsen".

Förgäves hade man sökt få medel ur kommunalkassan för att avlöna ett postbud till och från Ulricehamn, men varje försök hade "strandat mot den fast inrotade meningen, att kyrkan äger obestridlig rättighet att få sin post sig tillsänd". På samma sätt förhöll det sig med posten till fjärdingsmannen, som bodde en mil från Ulricehamn.

Den vid skolan uppsatta brevlådan tömdes regelbundet av den förbipasserande postföraren. Folkskolläraren, organisten och klockaren Erik Johan Sylvén hade ett kontrakt med postverket om vård och tillsyn av brevlådan. För detta fick han 15 kronor om året från postverket. Nu erbjöd han sig att sköta en eventuellt återupprättad poststation för 50 kronor om året för att hjälpa socknen ur knipan. Postverkets kostnadsökning skulle därmed stanna vid 35 kronor. Utan särskild ersättning erbjöd sig Sylvén att dessutom sköta ett blivande postsparbankskontor i poststationen.

Det faktum att detta ärende från sommaren 1886 drog ut på tiden torde ha bidragit till att "hämtningsstrejken" för kyrkans och kommunens post började. Emellertid hade poststyrelsen redan beslutat att återinrätta poststationen, när postmästare Brodins "nödop" nådde Stockholm. Den 1 april 1887 fanns det sålunda åter en poststation i Marbäck och Sylvéns erbjudande att bli föreståndare hade accepterats. Hans till en början blygsamma årsarvode höjdes i etapper och från den 1 april 1902 var det 200 kr.

På grund av att en förenad poststation vid järnvägen Halmstad-Bolmen döptes till Marbäck ändrades namnet på den västgötska poststationen till Kringleslätt den 1 oktober 1889. Ännu en namnändring fick man uppleva när Västra Centralbanan togs i bruk för allmän trafik den 21 december 1906. Lantpoststationen drogs in och den förenade post- och järnvägsstationen fick heta Åsunden.

Sylvéns kontrakt upphörde och stinsen Anders Nilsson Brandow fick i stationshuset svara för postärendena. När han flyttade i april 1912 uppehölls befattningen ett halvår på vakans tills efterträdaren Carl Gustaf Gerhard tog över den 1 oktober 1912. Han kämpade länge och väl men fick sluta i november 1931. Efter en tids vakans tillträdde Ingrid Margareta Palm 1934, följd 1937 av Maj Kerstin Margit Sjöstrand. Därefter ansvarade följande järnvägsanställda för postgöromålen i Åsunden: Essie Irene Elisabeth Ingeborg Holm (1949-1950), Gullan Ann-Marie Eriksson (1950-1956) och Ingegärd Viktoria Claesson (1956-1958). Post och järnväg skildes åt den 1 september 1958, då Lennart Wilhelm Kinander tog över. Han hade sedan 1946 varit lantbrevbärare på linjen Åsunden-Gunnarsbo. Efter hans pensionering 1978 uppehölls befattningen på vakans i avvaktan på den omorganisation som medförde att poststationen kunde ersättas med lantbrevbäring och postställe i april 1981. Lantbrevbärare Lars Hylander fick börja sin dagliga runda i Ulricehamn.

Under en mäsas i Marbäck 1984 svarade postmästaren i Ulricehamn för presentation av postens tjänster genom en särskild monter. Detta kompletterades under följande års mäsas med en minnespoststämpel, vars avtryck blev mycket efterfrågade. Det tidigare postnamnet Åsunden fanns ingraverat i stämpeln.

Gällstad

Det faktum att det fanns en poststation i Sämb försvårade möjligheterna för gällstadsborna att få en poststation. Flera försök gjordes att få en poststation utan resultat under en tioårsperiod efter 1875. Man sökte till och med stöd hos grannförsamlingarna och fick sådant bl a genom ett uttalande av Grönahögs kommunalstämma den 24 februari 1884 att "poststationens plats i Sämb måste anses olämplig och en förflyttning av densamma till närheten av Gällstad såsom högeligen önskvärd". En dag senare uttalade sig också kommunalstämman i Hulared för en flyttning av Sämbs poststation med motiveringen att den låg "alldeles i utkanten av det område som för sin post betjänar sig av nämnda postanstalt". Hulareds socken var en av de missgynnade vid kronobrevbäringsreformen genom att den inte hade fått någon egen poststation.

Stärkta av grannförsamlingarna gjorde gällstadsborna en ny framställning till poststyrelsen den 6 mars 1884. Det blev moteld fem dagar senare i ett brev från nio företrädare för Sämb. De framhöll bland annat att trakten väster om Sämb var tätare befolkad och att poststationen därför inte borde flyttas längre åt öster. Efter ännu en remissomgång beslöt poststyrelsen den 26 maj 1884 på förslag av landskansliet i Vänersborg att framställningen om flyttning av poststationen i Sämb skulle lämnas utan avseende.

Men Gällstadsborna gav sig inte. Den 15 december skrev de på nytt till poststyrelsen och utan att begära intrång för dem som utnyttjade Sämbs poststation begärde de att få en poststation vid Gällstads kyrka. Ett beslut av kommunalstämman 15 dagar senare stärkte framställningen. Det beslutet avsåg uttag av 25 kronor årligen från kommunalkassan för bidrag till avlöningen av föreståndaren för en blivande poststation.

Efter ytterligare skriftväxling, som bland annat berörde en komplicerad ändring av postföringen i området, beslöt poststyrelsen att en poststation skulle öppnas i Gällstad med bibehållande av poststationen i Sämb. Med 1886 års ingång tillträdde förre folkskolläraren Andreas Karlsson befattningen som poststationsföreståndare i Gällstad med 125 kronor i årslön. Han efterträddes den 1 november 1897

av folkskolläraren August Wilhelm Fogelqvist. Två månader senare drogs poststationen i Sämb in.

På förslag av postmästare Johan Edvin Ljungberg i Ulricehamn fick poststationen i Gällstad vara kvar även efter tillkomsten av Västra Centralbanan. Den 1 juli 1906 övertogs poststationen av Hilda Cecilia Jacobson, som blev kvar i nära nog 40 år. Hon fick 1939 medaljen för nit och redlighet i rikets tjänst och avgick med årligt understöd den 1 augusti 1947. Då hade något pensionssystem ännu inte hunnit införas för avtalsanställd personal. Organisten Lilly Rundqvist blev nu postchef i Gällstad och fick uppleva att poststationen statushöjdes till sk postexpedition den 1 oktober 1951. Hennes formella titel blev då "stationsmästare". Margareta Larsson efterträdde henne, följt av Unni Ronnby. Hon kunde glädja sig åt att flytta in i nya lokaler 1987, lokaler som var välmotiverade inte minst mot bakgrunden att flera av postregionens paketkunder finns inom Gällstadsområdet.

I glappet under Unnis avslutande ledighet från slutet av 1989 till den nye chefens tillträde den 1 februari 1990 vikarierade Annika Skoglund, tillhörande regionens poolpersonal enligt ett under 1980-talet infört personalför-sörjningssystem. Ny ordinarie chef blev Margit Halvarsson med ansvar för service till omkring 1150 hushåll inklusive dem i Vegby.

Sämb

När poststationen i Sämb inrättades vid 1875 års omorganisation av postnätet i Älvsborgs län, blev skolläraren W E Sahlén föreståndare med 240 kronor i årslön. Gästgivare L J Åkerlund i Marbäck svarade för postföring med häst och vagn från Ulricehamn via Marbäck till Sämbs skolhus, där poststationen låg. Han fick kr 1:45 per mil för denna tjänst.

I samband med rationalisering av postföringen i området sydost om Ulricehamn under första hälften av 1880 kom ett förslag upp om att flytta Sämbs poststation till Vegby. Förslaget realiserades inte då, men Vegby fick en egen poststation i samband med Västra Centralbanans tillkomst ett kvarts sekel senare.

Att 1880 års förslag om flyttning till Vegby gick om intet berodde på kronolänsman O A Geddas reaktion. Han skrev den 2 juli 1880 från sitt boställe i Sämb till kronofogde Wästberg, att om poststationen flyttades från Sämbs skolhus till Vegby, skulle han få drygt tre kilometers väg till poststationen. Så lång sträcka ansåg han sig inte ha skyldighet att gå för att skicka och hämta tjänstepost och tillade bland annat följande i sitt brev: "Generalpoststyrelsen har ju åtagit sig att upprätthålla kronobrevbäringen, men sådant får väl icke ske på det sätt, att tjänstemännen på landet skola vara kronobrevbärare."

Det fanns inte heller någon lämplig person i Vegby till befattningen som poststationsföreståndare och sedan länsstyrelsen avstyrkt poststationens flyttning beslöt poststyrelsen den 19 augusti 1880 att frågan skulle förfalla. Det är ett exempel på att den postala organisation som genomfördes med kronobrevbäringsreformen i första hand avsåg att tillgodose den lokala civilförvaltningens behov medan privatkorrespondensen kom i andra hand.

Drygt tre år senare kom tanken åter upp att flytta Sämbs poststation. Nu var det Gällstads församling som vid en extra kommunalstämma i skolhuset den 27 september 1883 beslöt begära att poststationen skulle flyttas till närheten av Gällstads kyrka.

"Vanliga" människors krav på postservice hade vuxit. I framställningen påpekades att Sämbs skolhus låg avlägset, "nämligen i utkanten av det område, inom vilket man betjänar sig av poststationen". Man menade också, att de som besökte kyrkan i samband med söndagsgudstjänsten "skulle sättas i tillfälle att där emottaga och avlämna sina brev och slippa uppoffra tid för en särskild färd till Sämbs skolhus".

Dalstorps kommunalstämma uttalade den 8 oktober 1883 att "Sämbs poststation aldrig bort bliva anlagd där utan vid Gällstads kyrka". Ärendet komplicerades av att poststationsföreståndare W E Sahlén sade upp sig på grund av att han fått tjänst på annan ort. Men han föreslog att lantbrukaren G Nilsson i Sämb skulle överta poststationen och motsatte sig därmed önskemålen från Dalstorp och Gällstad. Kronolänsmannen O A Gedda motsatte sig också liksom

tre år tidigare poststationens flyttning, såvida han inte kunde få ersättning för att han därigenom måste färdas längre väg för att hämta och lämna post. Kronofogde C A Nilson anförde i ett brev till landskansliet att poststationen i Sämb "blivit förlagd i närheten av kronolänsmannens bostad just med hänsyn till den jämförelsevis större brevväxling denne tjänsteman framför andra korrespondenter ansågs äga". Han föreslog dock samtidigt att en ny poststation skulle öppnas i hemmanet Gärdö, "beläget invid allmänna farvägen och Gällstads kyrka".

Med 1897 års utgång försvann ändå Sämb ur postanstaltsförteckningen. Bakgrunden var den översyn som gjordes på uppdrag av postinspektionen i Göteborg. Den 6 oktober 1897 skickades till poststyrelsen ett "förslag till omreglering av postgången Svenljunga-Gällstad, utarbetat i samråd med postmästaren i Ulricehamn den 29 september 1897". Dess innehåll komprimerades i följande meningar:

"Nuvarande postgång Svenljunga-Gällstad indrages.

Poststationen i Sämb indrages.

Ny åkande postgång anordnas 3 ggr i veckan fram och åter mellan Ulricehamn och Länghem över Gällstad.

Lantbrevbäring anordnas 6 ggr i veckan fram och åter å en 0,4 nymil lång linje Gällstads poststation - Sämbs skolhus - Sämb Ägården - Sämb Bagaregården - Sämb Lunden - Sämb Bossgården (länsmansbostället)."

Postinspektör Otto Schütz gjorde den formella framställningen om att få förslaget realiserat i ett brev till poststyrelsen den 11 oktober 1897. I samma utredning avstyrktes en framställning om att en poststation skulle inrättas i Finnekumla.

Poststyrelsen beslöt i enlighet med förslaget och poststationen i Sämb blev indragen. Ärendet hade aktualiserats genom att föreståndaren G Nilsson hade sagt upp sig den 13 september 1897. Han hade emellertid förordat folkskolläraren J A Sjöqvist till efterträdare och denne hade erbjudit sig att svara för poststationen med 150 kronor i årsersättning. Detta hade nu inte någon inverkan på resultatet av omorganisationsförslaget.

Kongl. lantpoststyrelsen.
Läkta den 28 maj 1884.

Till Kongl. Generalpoststyrelsen.

I anledning af skrifvelsen den 13. sistlidne Mars, angående gjord förnyad framställning derom, att Sämbs poststation måtte förflyttas från sin nuvarande plats till "märketen af Gällstads kyrka, för Lunds höfvinge Embetet, med åtsäskande af remisshandlingarne, öfverlemna af Krons fogden och Länsmannen i orten af gifne bytranden li' ämnet, med afseende hvar Lunds höfvinge Embetet, under åberopande af sitt den 18. Februar 1884 inrevarande af gifne utlåtande, hemställer att jemväl ifrågasvarande framställning komma utan afseende till Wenersborg, i Landskansliet, den 26. Mellaj 1884.

Om Lunds höfvinge Embetets vägnar:

Karl Larsson *Sturibom*

Mot alla odds fick Sämbs poststation vara kvar även efter att en poststation hade inrättats i Gällstad.

Vegby

Kronolänsman O A Geddas ihärdigt påpekade fortsatt behov av en poststation på nära håll bidrog till att en föreslagen flyttning av Sämbs poststation till Vegby redan 1880 inte förverkligades. Först ett kvarts sekel senare inrättades en poststation i Vegby järnvägsstation den 21 december 1906, när trafiken öppnades på Västra

Centralbanan. Föreståndare blev Nils Casper Martinsson, då 31 år gammal. Han efterträddes i januari 1922 av Johan Arvid Leonard Holmqvist och därefter har följande järnvägsmän ansvarat för postgöromålen i Vegby till skilsmässan från järnvägen den 1 juli 1964: Erik Vilhelm Ekholmer (1939-1943), Ragnar Arvid Sjölander (1943-1952), Axel Teodor Hansson (1952-1958), Karl Gunnar Carlsson (1958-1961) och Ernst Harry Teodor Sjöström (1961-1964).

Torild Karlsson, född 1921, blev chef för postexpeditionen som ersatte den tidigare förenade poststationen. Han följdes 1979 av Lisa Ericsson.

Genom en senare införd ny organisation sker postutdelningen till Vegby från Gällstad.

Två postombud har haft namnet Vegby i sina datumstämpelar, nämligen postombuden i Säm och Torsbo. Med gravyren VEGBY POB 1 användes en datumstämpel i Säm 1937-1976 och med gravyren VEGBY POB 2 i Torsbo 1938-1979.

Tvärred

Skolläraren P Tholander blev föreståndare för lantpoststationen i Tvärred när den inrättades den 1 januari 1875 i samband med att kronobrevbäringen upphörde. Han var då i sitt 43:e levnadsår och kom att bli en av landets äldsta poststationsföreståndare innan han avgick med 1920 års utgång, då i sitt 88:e levnadsår. Mejeristen Karl August Karlsson tog över efter honom och blev på sin post i 17 år, efterträdd den 1 oktober 1937 av Gunnar Evald Larsson. Denne utnämndes till chef för posten i Tranemo från den 1 maj 1948, varvid lantbrevbärare S E Karlsson tog över i Tvärred. Efter två år var det åter dags för byte och nu blev lantbrevbärare Gunnar Thorild poststationsföreståndare den 1 april 1950. Han följdes den 1 juli 1965 av John Erik Svensson som varit lantbrevbärare på den ena linjen i Tvärred sedan 1948. I anslutning till hans pensionering drogs poststationen i Tvärred in med september månads utgång 1976. John Svensson hade under sina 28 år i postens tjänst aldrig varit frånvarande på grund av sjukdom. Efter indragningen av poststationen har Tvärreds-bornas betjänats med lantbrevbäring från Ulricehamn. Postnamnet Tvärred återinfördes den 1 oktober 1990.

Dannike

Ordföranden i Dannike kommunalnämnd skrev den 11 januari 1875 till poststyrelsen angående postförhållandena i socknen och började sitt brev på följande sätt:

"Vid reglering av postgången inom Älvsborgs län under innevarande år har Dannike socken i Kinds härad blivit i så måtto förbisedd, att någon poststation icke därstädes blivit irättad, varest detta samhälle kunnat få emottaga och inlämna brev samt få sig tillsända tidningar, varav flera inom församlingen hållas. Detta oaktat någon särdeles stor utgift därigenom icke förorsakats, helst resepost kommer och går från Ulricehamn till Sexdrega och åter från Sexdrega till Ulricehamn samt post dessutom möter Ulricehamnsposten från Toarp i Dannike varje vecka."

Poststyrelsen remitterade brevet till postmästaren i Ulricehamn som inte kunde finna något behov av en poststation i Dannike. Han uppgav bland annat

"att hela Dannike socken, med undantag av blott några små hemmansdelar, äges av Greve Sparre på Torpa och att säkert största korrespondensen i denna socken tillhör honom, ty från hans underhavande avsändes troligen icke många brev om året; dessutom passerar den post, som går från Tvärred till Sexdrega, Dannike 4 gånger i veckan, då tillfälle gives för Dannike socken få sina brev expedierade."

På postmästarens avstyrkande ansåg poststyrelsen vid föredragning den 16 februari 1875 att framställningen om en poststation i Dannike inte borde "till vidare åtgärd föranleda". En ny ansökan den 13 september 1875 fick stöd av länsstyrelsen, sedan kronofogde Bruno i Ulricehamn uttalat sig positivt. Poststyrelsen beslöt vid ny prövning att en poststation skulle inrättas i Dannike skolhus. Den öppnades den 1 januari 1876 med skolläraren N J Bohlin som föreståndare.

Efter blott få år kom indragning av poststationen på tal. Det var kommunalstämman med Hillareds församling den 10 december 1878 som i eget intresse talade för att poststationen i Sexdrega skulle bibehållas vid sitt läge i Buttorp i stället för att flyttas enligt ett då framkommet förslag. Man menade att "det hellre borde ligga i postverkets intresse att indraga både Sexdrega och Dannike stationer och förlägga en station inom Hillared såsom centralt belägen emellan Svenljunga postkontor och Tvärreds poststation".

Poststationsföreståndare Bohlin fick tillfälle att yttra sig över förslaget och det gjorde han på två tättskrivna foliosidor, varur följande utdrag hämtas:

"De myndigheter vilka ordnat postanstalterna, hava mera opartiskt kunnat bedöma huru de böra ordnas än Hillareds socknemän, varför jag anhåller att Kungl.Generalpoststyrelsen och Herr postexpeditören i Svenljunga icke behaga fästa något avseende vid det förslag Hillareds socknemän gjort, men anser den största olägenhet skulle för denna ort uppstå om Dannike poststation indrages, likasom för postverket, för vilket bör vara angeläget att få posten från Borås, som här tillstöter den från Ulricehamn och Sexdrega kommande, expedierad".

Hillareds representanter misslyckades den gången med att få en egen poststation men skulle senare få en sådan utan att det skedde på bekostnad av vare sig Sexdrega eller Dannike. Poststyrelsen ansåg vid slutbehandling den 18 februari 1879 av framställningen från Hillared, att den inte borde föranleda till någon åtgärd.

Karl Johan Bohlin flyttade i februari 1893 från Dannike och efterträddes av kollegan Johan Albert Nöjd. Efter honom följde Per August Lindell och år 1902 Olga Bergström från Vänga socken samt redan från den 1 juli 1904 husägaren Frans Pettersson. Dennes årslön på 240 kr höjdes i augusti 1915 till 300 kronor. År 1919 tog fröken Sigrid Ottilia Teresia Lundstedt över men blev inte kvar så länge. Klas Herman Blomberg blev föreståndare 1923, följd av Teresia Maria Johansson (1934-1948) och Gertrud Dahlman (1948-1975) varefter poststationen organiserades som ett postställe. Dess datumstämpel skilde sig från praxis genom att det bara hade ett ortnamn i gravyren, DANNIKE-PLÉ. Poststället kallades postkontor från 1986 och drogs in med mars månads utgång 1992. Ortsadressen DANNIKE fick behållas.

Finnekumla

Tolv personer i Finnekumla skrev under ett brev till poststyrelsen i augusti 1886, i vilket de bad att få en poststation inom socknen. Vid bifall önskade de att handlanden och hemmansägaren C O Skoglund på Finnekumla Stom skulle svara för poststationen.

Postmästare Andreas Brodin i Ulricehamn uppgav för poststyrelsen att Finnekumla, den minsta socknen i hela domsagan, hade "ytterst liten korrespondens och lärer den avsedda platsen för poststationens förläggande vara belägen omkring 15 minuters väg från den väg, som Svenljungaposten färdas fram, varför poststations inrättande i Finnekumla synes förskaffa postverket endast utgifter".

Ärendet avskrevs i poststyrelsen den 17 december 1886, men vid kommunalstämman den 11 februari 1889 fördes postfrågan åter fram. En ny framställning till poststyrelsen undertecknades den 22 mars 1889 av stämmans ordförande W C Olivecreutz. Inte heller denna gång frambars tillräckligt starka skäl för bifall och ärendet avskrevs i Stockholm den 5 november 1889 sedan postmästare Brodin inte ansett "ändring i nuvarande förhållanden av nöden".

Vi möter de trägna motionärerna i en ny ansökan, daterad den 14 december 1896, underskriven även av godsägaren Sparre. Denna gång medverkade i remissbehandlingen också västra postinspektionen i Göteborg, varifrån man kunde överblicka ett vidare område. Med indragning av postföringen mellan Svenljunga och Gällstad föreslogs att kär-

post skulle inrättas på en linje från Ulricehamn till Långhem över Gällstad. Den ändringen skulle leda till att Finnekumla socken fick bättre möjligheter till postutväxling och godsägare Sparre intygade i en särskild handling att han vid en sådan organisation av postföringen avstod från ansökan om att få en poststation i Finnekumla.

Men han kom igen i ett brev till poststyrelsen den 12 december 1901 och uttryckte utan omsvep sina önskemål att få en poststation i sin "egendom Finnekumla gård, belägen omkring 8 kilometer från Gällstads poststation". Efter tillstyrkan av postmästaren sände postinspektionen ärendet vidare till poststyrelsen. Ett förslagskontrakt med rättaren Reinhold Davidsson att vara poststationsföreståndare med 100 kronor i årsarvode bifogades och denna gång gick det vägen, som man säger. Den 1 mars 1902 inrättades poststationen i Finnekumla. Posten kom dit via linjen mellan Gällstad och Långhem.

Två decennier senare aktualiserades frågan om att låta postföringen till Finnekumla utgå från Vegby i stället för Långhem. Ungefär samtidigt begärde en korrespondent i Finnekumla att lantbrevbäring med dagliga turer skulle anordnas från Vegby längs en ringlinje över Finnekumla Sjörröd och Fåstered.

Vid den följande undersökningen ansågs poststationen i Finnekumla kunna dras in, eftersom rörelsen var obetydlig. Om den föreslagna lantbrevbäringen kom till stånd skulle även postföringen mellan Långhem och Finnekumla kunna dras in. Några korrespondenter motsatte sig dock indragning av poststationen, däribland grevinnan Ebba Sparre på Hovsnäs. Hon var ändå beredd att acceptera omorganisationen, om lantbrevbäringslinjen sträcktes ända till Uddatorp till båtnad för ett flertal arbetarfamiljer under Hovsnäs.

Poststationen i Finnekumla blev indragen den 31 mars 1922. Den fanns alltså blott under 20 år och en månad. Dess föreståndare var Reinhold Davidson (1902-1909), Carl Petter Gustafsson-Lundberg (1909-1916), Karl Ivar Molin (1917-1919), Ellen Astrid Molin (1919-1921) och Johan Hjort (1921-1922).

Om i Finnekumla socknen blifver poststation och jag anlages att skjuta den sommar förbinder jag mig att jagde stljgande fullgöra mot den erfattning som af Hovsnäs poststyrelsen be stammes för mindre stationer; och hoppas jag, å egen och medhjänders vägnar, att anställdens jäson nödvändigt, måtte af Hovsnäs postkontoret tillstypas.

Finnekumla den 16. September 1886.

C O Skoglund

Månstad

Vid den ordinarie kommunalstämman i Månstad den 24 mars 1875 behandlades socknens postfråga. Man enades om att begära en poststation och för det ändamålet skrev kommunalstämmans ordförande C Lidell den 25 juni till poststyrelsen. Han anmälde behovet av en poststation i närheten av Månstads kyrka. Som stöd för anhållan framfördes "den omständigheten att, sedan den förr inrättade kronobrevbäringen numera upphört, såväl Svensk författningssamling som Länskungörelser och andra publika och enskilda kungörelser ofta icke till kyrkan eller kommunalstämman anlända på hela månader".

Även andra till synes starka skäl frambars och man tog också ställning till hur posten skulle kunna komma till den önskade poststationen. Efter förmenande "vore det lämpligaste sättet att ett postbud, gångande från ställena 'Lugnet' eller 'Pärhus', där resande post passerar från postkontoret i Ulricehamn till stationerna Länghem och Svenljunga, befordrade denna kommuns post under en fjärdedels mil från ovannämnda ställen fram till närheten av Månstads kyrka".

Visserligen tillstyrkte kronofogde Bruno i Ulricehamn ansökan, men poststyrelsen lämnade den utan avseende vid föredragning den 27 september 1875. En ny framställning gjordes den 8 mars 1877, väl underbyggd och tillstyrkt av såväl kronofogden som av landskansliet. Denna gång gick det bättre och den 1 juni 1877 var poststationen Månstad ett faktum med Casper Petersson som föreståndare, avlönad med 100 kronor om året. En orsak till att det gick så lätt denna gång var den positiva inställning som brukspatronen Fredrik Brusewitz hade. Han medgav att posten till Månstad fick befordras på hans enskilda trafikled under förutsättning att poststationen inrättades vid Månstads järnvägsstation, där Casper Petersson ansvarade. Begreppet järnvägsstation var i detta fall inte helt förståeligt för poststyrelsen, som av postmästaren i Ulrice-

hamn önskade "yttrande och upplysning på vad sätt förbindelserna å den enskilda trafikleden mellan Ulricehamn och Limmared över Månstad för närvarande och under olika delar av året underhålles och vilka fortskaffningsmedel därvid användas". På Åsunden färdades ångaren Hedvig, senare Helge, enligt poststyrelsens cirkulär. Ombord på den fanns ångbåtspostexpedition nr 85. Ersättningen till rederiet blev 100 kronor om året för bestyret med posten.

Ulricehamn—Limmared. (Från den 1 juni 1877.)									
Alla söknedagar.	—	8,0	f. m.	3,5	Ulricehamns postexpedition	Alla söknedagar.	3,0	—	e. m.
Alla söknedagar.	4,0	4,15	e. m.		Månstads poststation	Alla söknedagar.	9,0	9,15	f. m.
Alla söknedagar.	7,0	—	e. m.		Limmareds poststation	Alla söknedagar.	—	7,0	f. m.

Denna tidtabell skiljer sig från 1870-talets vanligaste, dels genom att postföring fullgjordes varje vardag och dels genom att posten på en sträcka gick med båt och på en sträcka med tåg, draget av hästar eller oxar.

Ur postmästare Virgins svar hämtas följande utdrag: "Posten avgår från Ulricehamn varje helgfri dag kl 8 fm så länge sjön Åsunden är isfri, med en ångbåt till Festeredsund, därifrån posten föres med brukspatron Brusewitz foror till Månstad, och från Månstad på en så kallad järnväg, varå vagnarna dragas av en dragare till Limmared. Från Limmared föres posten först på den nämnde järnvägen, sedan med glasfororna till Festered och därifrån hit per ångbåt. Då ej ångbåt kan begagnas till Festeredsund, föres posten fram och åter emellan Ulricehamn och Limmared på järnvägen mellan Limmared och Månstad och från sistnämnda ställe med Limmareds bruks foror varje helgfri dag".

Det där var ju intressanta nyheter för poststyrelsen. Där tog man sig en funderare över om man möjligen kunde utnyttja den privata trafikleden för annan postföring, nämligen till Marbäck och Sämb. Ett brev från poststyrelsen den 28 maj 1877 till brukspatronen besvarade han med bland annat följande rader:

"Sämb's station ligger så mycket avsides från den väg mina forvagnar gå, att post där ej kan lämnas och hämtas,

men om Sämb's post kunde få avlämnas och avhämtas vid någon av de gårdar i Vegby, som är närmaste grannskap intill Sämb, och varest finnas flera gårdar som äro belägna invid den väg som begagnas för mina forvagnar, så möter intet hinder från min sida att transportera denna post. Vad åter Marbäck vidkommer så är allmänna landsvägen emellan Ulricehamn och Marbäck så backig och dålig, att den alltid och särdeles höst och vår är ofarbar med så stora lastvagnar som jag använder, varigenom jag tvingas att taga andra vägar och passerar högst sällan och endast undantagsvis, då sjöarna äro ofarbara, Marbäck."

Svaret kom till poststyrelsen den 11 juni 1877 men det dröjde ända till den 21 december innan poststyrelsen påtecknade det med orden "Ansågs ej för närvarande föranleda vidare åtgärd".

Det hann inte bli en hel årslön till Casper Petersson men han efterträddes av änkan Anna Petersson. Hon fick avslag på sin begäran den 19 mars 1878 om förhöjning till 200 kronor av årsarvodet. Då sade hon upp sig villkorligt men gick efter kontakt med kronolänsman O A Gedda i Sämb med på att fortsätta arbetet med 150 kronor i årsarvode. Med 1898 års ingång övertogs poststationen av Johan Hugo Lönnerblad. Han bar sig litet underligt åt, när han blev uppsagd på grund av Västra Centralbanans tillkomst. Om detta berättas på sid 6.

Den förenade post- och järnvägsstationen fick namnet Månstadskulle i syfte att undvika förväxling med den redan befintliga stationen med namnet Måstad. Johan Arvid Leonard Holmqvist antogs till föreståndare. I januari 1922 tillträdde Anders Nilsson Brandow efter tio års tjänstgöring vid stationen i Smålands Burseryd. Efter hans pensionering i december 1936 ansvarade följande järnvägsanställda för postgöromålen: Sally Handberg (1937-1951) och Eva Henrietta Kronander (1951-1968). Poststationen drogs in den 12 maj 1968 i samband med att posten införde en ny transport- och sorteringsorganisation.

Långhem

Vid kronobrevbäringens upphörande i Västergötland inrättades en poststation i Långhem med skolläraren Johannes Regnér som föreståndare. Han anmälde i augusti 1895 till postinspektionen i Göteborg att han vid det följande årsskiftet skulle flytta från skolhuset till egendomen Råde i Långhems by omkring en kilometer norr om kyrkan och önskade flytta poststationen till sin blivande bostad där. I ett nytt brev en månad senare sade han sig inte vilja vara föreståndare med mindre han fick årsarvodet höjt till 240 kronor om året. Postinspektören ansåg det vara för högt och förmådde Regnér att tills vidare stanna kvar med oförändrat arvode eller 150 kronor. År 1897 tog emellertid skolläraren A E Ternblad över med samma lön.

När järnvägen Borås-Alvesta öppnades för allmän trafik den 23 december 1902 drogs lantpoststationen i Långhem in och stinsen Bror Axel Lundgren fick ansvaret för posten med 300 kronor om året för det bestyret, höjt redan 1904 till 420 kronor. Det övertogs den 19 december 1908 av Jarl Leonard Lundgren, som dessförinnan varit poststationsföreståndare i småländska Horda vid samma järnväg. Därefter ansvarade följande järnvägsmän för posten i Långhem: Georg Reinhold Svensson (1929-1941), Adolf Henrik Appelgren (1941-1949), Gunnar Einar Einéus (1949-1955), Hans Lambert Wetterlund (1956-1957), Tage Per August Hellroth (1957-1961) och Börje Lennart Dahl (1961-1967).

När post och järnväg skildes åt den 15 oktober 1967 och poststationen flyttade till lokaler i gamla kommunalkontoret hölls föreståndarebefattningen vakant i avvaktan på omorganisation. Den drog ut på tiden men den 1 mars 1971 höjdes poststationen till postexpedition. Seth Klasson blev chef, till en början med titeln stationsmästare men med ny terminologi postmästare från 1976. Han avgick med pension i februari 1990, då Margareta Lundquist tog över ansvaret för postservicen till de ca 600 hushåll som har postadress Långhem.

Kindsboda

I närheten av Boda hållplats inrättades den 1 maj 1930 en poststation som fick namnet Kindsboda. Till föreståndare antogs handlanden Nils Arvid Johansson. Omsättningen var ringa och poststationen ersattes redan den 1 december 1952 med ett postombud. I dess datumstämpel fanns gravyrren LIMMARED POB 1. Postombudet drogs in den 29 februari 1956. Med samma beteckning fanns ett annat postombud under posten i Limmared, nämligen postombudet i Åvik 1964-1974.

Ett försök att få en poststation vid Boda hållplats hade gjorts förvägves i mars 1906, bara drygt tre år efter att trafiken började på järnvägen Borås-Alvesta. I november 1918 gjorde man ett nytt försök på grund av ett beslut under en extra kommunalstämma med Månstads kommun den 25 juli. Framställningen avslogs vid poststyrelsens förordning den 5 augusti 1919, sedan postdirektionen i Göteborg bland annat uppgett följande:

"Tjänsteman från postdirektionen har för undersökning i ärendet besökt Boda. Hållplatsen ligger på en tämligen smal landremsa mellan två vidsträckta mossar. Den torde hava sin största betydelse såsom upplags- och lastningsplats för virke och lantbruksartiklar. Något samhälle i vanlig mening finnes ej - endast en handelsbutik och några mindre lägenheter. Den omgivande trakten är ej heller tätt befolkad. Någon industri drives ej i orten."

Tredje gången gillt, skulle man frestas att utropa. När sökandena kom igen, fick de ju sin poststation den 1 maj 1930, men den blev bara litet mer än 22 år gammal.

Brandsmo

Poststationen öppnades samtidigt med att järnvägen Borås-Alvesta togs i bruk för posttrafik den 23 december 1902. Föreståndare blev Axel Herman Andersson med 200 kronor i årsarvode i inledningsskedet. Därefter ansvarade följande järnvägsanställda för postservice i Brandsmo fram till poststationens indragning den 30 november 1960: August Eskel (1919-1937), Ester Elisabet Andersson (1937-1940) och Karl Hadar Appelgren (1940-1960).

Grimsås

En av de mindre järnvägsstationerna som förenades med posten den 23 december 1902 var Grimsås vid järnvägen Borås-Alvesta. Carl Johan Berglund ansvarade för både post och järnväg från start under i det närmaste 35 år och därefter följande fram till skilsmässan mellan post och järnväg den 1 juni 1976: Victor Henry Tilly (1937-1939), Tage Nyqvist (1939-1943), Nils Fredrik Georg Nordenhielm (1943-1945), John Robert Nilsson (1945-1960) och Carl Allan Persson (1960-1976).

Ambjörnarp

En extra kommunalstämma i Ambjörnarp sockenstuga den 22 juni 1889 behandlade frågan om postgången. Enligt protokollet önskade man få en poststation i församlingens skolhus och kommunen förband sig att avlöna föreståndaren. S J Hansson i Elfshult och handlanden Karl Johansson på Wiseberg utsågs att göra framställning till poststyrelsen i ärendet. Detta uppdrag utförde de den 20 augusti och under den följande remissbehandlingen tillstyrkte postmästare Robert Wallmo i Svenljunga deras ansökan "på grund av den nuvarande sena postgången".

271, II.							
Tranemo—Sjötofta.							
(Från den 1 december 1884.)							
M. F.	—	1,0	1,7	Tranemo poststation (Tostarps gästgd).....	M. F.	12,0	—
M. F.	7,0	—		Ambjörnarp skolhus	Sjötofta poststation (skolhus).....	M. F.	—
Postföringen & linien ombesörjes af landtbrefbärare.							

Innan poststationen inrättades i Ambjörnarp kunde sockenborna ordna enklare postärenden genom att möta upp när postföraren mellan Tranemo och Sjötofta passerade två gånger i veckan.

Det hela klarades snabbt och den 1 februari 1890 inrättades poststationen i Ambjörnarp med skolläraren Magnus Petersson som föreståndare. Han fick 120 kronor om året från posten trots kommunens tidiga generösa erbjudande att betala lönen. Den höjdes vid det nya seklets ingång till 150 kronor.

Postföringen hade dessförinnan ändrats på olika sätt och en lantbrevbärare svarade för den lokala distributionen två gånger i veckan på en linje mellan poststationerna i Tranemo och Sjötofta från juli 1893 utöver den postlinje som fanns mellan Svenljunga och Ambjörnarp. På den sistnämnda linjen hade lantbrevbäraren fasta besöksställen i Åstarp, Risakvarn, Kullen och Breahult. Postutväxling i övrigt förekom med lantbrevbäraren, om folk mötte upp och passade honom längs linjen. Det var Magnus Erikson i Sågebacken, som hade kontrakt för denna lantbrevbäring, till en början med kr 1:25 i ersättning per tur. När han i samband med planerad övergång från en till två turer i veckan begärde högre ersättning, fick han konkurrens genom att arbetet utlystes på entreprenad. Han hade dock utsikter att få behålla linjen genom att gå ned till samma nivå som konkurrenten, kr 1:50 per tur.

I detta sammanhang kom man emellertid på en annan lösning av postdistributionsnätet. Efter en omfattande utredning föreslog postinspektör Otto Schütz i ett brev till poststyrelsen den 17 juni 1895 att lantbrevbärings-turerna Tranemo-Ambjörnarp-Sjötofta och Svenljunga-Ambjörnarp skulle dras in. I stället skulle man anordna gångpostföring med två turer i veckan fram och åter på en linje Sjötofta-Ambjörnarp-Risakvarn. Som skäl för detta anfördes att landsvägen mellan Svenljunga och Tranemo var gemensam med landsvägen mellan Svenljunga och Ambjörnarp på sträckan mellan Svenljunga och Risakvarn och att posten mellan Svenljunga och Tranemo skulle börja sändas med häst och vagn tre gånger i veckan fram och åter. Då kunde den dittillsvarande gångposten befordras med den åkande posten på delsträckan till Risakvarn om det fanns någon i Risakvarn som vårdade posten under den tid som förflöt mellan gångpostförarens ankomst till dess den åkande posten passerade.

Följden blev att två lantbrevbärare sades upp. A J Eliasson i Sjötofta blev av med sitt kontrakt om två turer i veckan fram och åter på linjen Tranemo-Sjötofta och Magnus Eriksson i Sågebacken förlorade sitt kontrakt om en tur i veckan i stället att få planerad högre ersättning och två veckoturer. Som postvårdare anställdes handlanden Salomon Johansson Winblad i Strömsberg med 20 kr i årsersättning. Med A J Eliasson i Sjötofta tecknades ett nytt kontrakt om gångpostföring tre gånger i veckan fram och åter från Risakvarn till Sjötofta över Ambjörnarp med kr 1:50 i ersättning per tur. Utslagningen av Magnus Eriksson var verklighet, ett öde som han ingalunda var ensam om under en period med osäkra anställningsförhållanden och diskutabla anbudsörfaranden.

Ytterligare ändringar skulle komma att genomföras på distributionsnätet under den kommande tioårsperioden. Med tillkomsten av Västra Centralbanan blev lantpoststationen i Ambjörnarp indragen och en poststation inrättades i stationshuset. Skolläraren R Magnell, som hade efterträtt poststationsföreståndare Magnus Petersson den 1 oktober 1903 med 180 kronor i årsarvode, fick nu träda tillbaka och stinsen Bengt Alfred Sjöstrand fick från den 21 december 1906 svara för postgöromålen på järnvägsstationen. Efter honom vilade samma uppgift på följande järnvägsanställda: Gustaf Erhard Lydén (1921-1924), Carl Fredrik Andréén (1924 - död i 36 års ålder samma år som han tillträdde befattningen), Carl Fredrik Lindgren (1925-1932), Egron Eriksson (1932-1937), Svea Kristina Lagerström (1937-1949), Bengt Axel Verner Svensson (1950-1952), Rune Gottfrid Douglas Kristiansson (1952-1954), Eskil Arnold Emanuelsson (1954-1955) och Allan Evald Persson (1955-1971). Poststationen drogs in den 22 maj 1971.

Ersättningen blev lantbrevbäring från Tranemo i kombination med ett postställe. I den organisation som fick beteckningen "Nät 92" överläts poststället år 1993 på entreprenad enligt systemet "Post i butik". Denna fasta postinrättning drogs in redan med det årets slut och numera betjänas Ambjörnarp helt med lantbrevbäring,

Sjötofta

Sjötofta socken fick den 1 januari 1875 en poststation med socknens namn, belägen i Säveredsholm, där Anders Petersson blev föreståndare med 75 kronor i årsarvode. Det var en av många poststationer som ersattes med lantbrevbäring så snart denna introducerades i Älvsborgs län. Med april månads ingång 1879 var sålunda "sagan all" för poststationen och Andreas Johansson i Källbacka började vandra mellan Tranemo och Sjötofta med en ersättning som beräknades efter 45 öre per mil.

Nyordningen gillades av långt ifrån de flesta och man lyckades med konststycket att få poststationen återinrättad redan den 1 december 1884. Den goda framgången kan till dels tillskrivas närheten till Småland och den influens som fanns från det expanderande Gislaved. Vid en extra kommunalstämma med Ambjörnarpes församling i sockenstugan den 15 juni 1884 framhölls behovet av direkt postförbindelse mellan Sjötofta och Gislaved, där det fanns marknadsplats, läkare, veterinär och sparbank. Man beslöt kontakta postmästaren i Gislaved och be denne att med eget uttalande sända stämmans önskan om en lantbrevbäringslinje mellan Sjötofta och Gislaved till poststyrelsen.

Två veckor senare hölls en extra kommunalstämma i Sjötofta med behandling av samma ärende och med beslut på samma sätt. De båda socknarnas agerande resulterade i att postmästare Aurell skrev till poststyrelsen den 26 juli 1884 och stödde stämmornas önskemål. Han ansåg dock att i stället för lantbrevbäring kunde gångpost anordnas i förening med en poststation i Sjötofta.

Efter utredning blev folkskolläraren J W Svensson antagen till poststationsföreståndare i Sjötofta med en årsersättning av 50 kronor. Svening Andersson i Sjöryd blev postförare mellan Gislaved och Sjötofta med en veckotur och kr 1:25 per tur fram och åter. Avståndet var 18 kilometer, varför ersättningen bara motsvarade 35 öre milen. Den nya organisationen trädde i kraft den 1 december 1884 och Sjötofta-borna kunde åter glädja sig åt en egen poststation.

Det blev inte helt friktionsfritt. Lantbrevbärare Carl Adolf Edlund på linjen Tranemo-Sjötofta anmälde nämligen sitt intresse att bli föreståndare för den nya poststationen för bara 40 kronor om året. Han var handlande och

bodde invid kyrkan i Sjötofta. Lantbrevbäringen fullgjorde han inte själv utan lejde ut den. Sådana "underentreprenader" var inte ovanliga på den tiden. Kontraktet med Svensson var emellertid redan underskrivet att gälla intill 1887 års slut och Edlunds försök rann ut i sanden.

Vid Svenssons frånfälle den 25 mars 1893 fick änkan Sigrid Eleonora Öhrberg Svensson vikariera men från den 1 juli 1893 anställdes komministern Jakob August Söderberg som föreståndare med 100 kronor i årsarvode. Poststationen flyttades då till Bygärde. Mot den flyttningen protesterade kommunalstämman den 2 juli 1893, något som dock inte föranledde någon åtgärd från postens sida.

Vid tillkomsten av Västra Centralbanan blev Söderberg uppsagd och posten flyttade in i stationshuset, där stinsen Axel Granath tog över ansvaret för postgöromålen. I juni 1906 trädde Jonas Emil Martin Gerhard till och efter honom låg detta ansvar på följande järnvägsmän: Nils Valdemar Ståhl (1915-1925), G F Skoglund (1925-1930), Carl Malcolm Andersson (1930-1933), Sidon Birger Stjernfeldt (1933-1941), Karl Hugo Asp (1941), Hilding Alfred Wallander (1942-1945), Per Algot Andersson (1945-1951), Nils Fredrik Georg Nordenhielm (1951-1952), Tage Evert Claeson (1953-1960) och Tage Henrik Bengtsson (1960-1963). Med bl a S A Larsson som tjänsteförrättande hölls befattningen därefter vakant till indragningen av poststationen i Sjötofta med maj månads utgång 1974.

Ekefors

Den sydligaste järnvägspoststationen i Västergötland på Västra Centralbanan förlades till Ekefors och öppnades samtidigt som trafiken startade den 21 december 1906. Då blev Bengt August Carl Svedin föreståndare, efter kort tid följd av Axel Konrad Nilsson. Denne avlöstes i januari 1917 av Johan Alfred Norén. Därefter ansvarade Ruth Schönberg (1928-1943) och Märta Alice J Norström för posten i Ekefors till maj månads utgång 1959. Då drogs poststationen in men ersattes under en övergångstid med ett postombud, i vars datumstämpelavtryck man kunde läsa SJÖTOFTA POB 1. Postombudet drogs in den 30 oktober 1964.

FÖRENADE POSTSTATIONER I SMÅLAND

Hällabäck

I Hällabäck började den 21 december 1906 Nils Sigfrid Sweningsson som föreståndare för den förenade post- och järnvägsstationen, följd i maj 1908 av Karl Adolf Ahlén. Tio år senare blev Gustaf Fridolf Skoglund föreståndare. Därefter ansvarade följande järnvägsanställda för posten: Per Gösta Lundberg (1921-1925), T S A Carlström (1925-1931), Anders Gustaf Petersson (1931-1937), Erik Daniel Emanuelsson (1937-1955) och Eskil Emanuelsson (1955-1965).

Poststationen drogs in med september månads utgång 1965 och de hushåll som haft postadress Hällabäck delades upp på områdena för Burseryd, Smålandsstenar och Gislaved. Lantbrevbärare Valfrid Karlsson, som börjat sin tur i Hällabäck, fick nu börja den i Burseryd. De som bodde i trakten av Löbbo, fick postadress Smålandsstenar och ett litet antal hushåll överfördes till lantbrevbäring från Gislaved.

Lantbrevbäring hade inrättats med två turer i veckan på en ca tio kilometer lång linje Hällabäck-Sisslebo i september 1910 trots att både postmästaren i Landeryd och postdirektionen hade avstyrkt. Torparen Daniel Haraldson i Sisslebo blev ortens förste lantbrevbärare.

Smålands Burseryd

Lantpoststationen med namnet Burseryd upphörde med tillkomsten den 21 december 1906 av den förenade poststationen med prefixet Smålands. Post och järnväg skildes åt efter 50 år i samband med indragning av poststationen i Gryteryd. Till dess ansvarade följande järnvägsanställda för postservicen i Smålands Burseryd: O A Kleberg (1906-1912), A Nilsson-Brandow (1912-1922), T S A Carlström (1922-1925), N E Skogström (1925-1933), G F Skoglund (1933-1936), J H H Carlström (1936-1944), K S Svensson (1944-1953) och C B Bengtsson (1953-1956).